

Advies over de krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99

F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies op eigen initiatief

Uitgebracht door de Raad Basisonderwijs op 16 september 2015 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: werkgroep Bekendmaking Strategische Verkenning Eigenheid Basisonderwijs, besproken in de Raad Basisonderwijs van 2 september 2015

Dossierbeheerder(s): Laura De Soomer

Situering

In de loop van het schooljaar 2014-2015 zette de Vlaamse Onderwijsraad een strategische verkenning op over de eigenheid van het basisonderwijs. De resultaten van deze verkenning werden samen met een platformtekst gepubliceerd in het boek *'De basisschool als fundament voor ontwikkelen en leren'*.

Vanuit deze verkenning formuleert de Raad Basisonderwijs in dit advies tien krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs. De raad wenst dat deze onderscheiden krachtlijnen een toetssteen vormen voor de beoordeling van toekomstig beleid inzake basisonderwijs.

1 Een basisschool is een school op maat van kinderen

Een basisschool werkt kindnabij en biedt geborgenheid. Dit principe is een cruciaal uitgangspunt in de organisatie van het onderwijslandschap. Het betekent dat de organisatie van het basisonderwijs op die wijze moet gebeuren dat basisscholen hun eigen doelstellingen en eigenheid nog beter gerealiseerd zien.

2 Een basisschool werkt ontwikkelingsgericht

Het basisonderwijs werkt doelgericht opdat alle kinderen, ongeacht hun beginsituatie of leerpotentieel, zich optimaal ontwikkelen. Het basisonderwijs zet in op alle ontwikkelingsdomeinen en speelt in op de verscheidenheid in de ontwikkeling van kinderen.

3 Diversiteit als kracht

De basisschool biedt een krachtige en heterogene leer- en leefomgeving voor alle leerlingen. De school benut de diversiteit aan leerlingen op een positieve manier. Het basisonderwijs heeft belangrijke troeven om het spontane, nieuwsgierige, informele leren van alle kinderen te vervlechten in formeel leren.

4 Een geïntegreerde aanpak als fundament

In het basisonderwijs is er op drie manieren sprake van integratie: (1) het kind en zijn brede persoonlijkheidsontwikkeling staan centraal, (2) in het aanbod (leerstof) zijn inhouden uit de verschillende leergebieden verbonden met elkaar en (3) de groepsleraren zijn deskundig om inhouden uit alle leergebieden te structureren in een samenhangend onderwijsaanbod. Door die geïntegreerde aanpak kunnen leraren kleuteronderwijs en lager onderwijs samen doelgericht, gedifferentieerd en gepersonaliseerd inspelen op leerbehoeften van alle kinderen.

5 Een lerend team dat verantwoordelijkheden deelt

Teamleden in het basisonderwijs vertrekken vanuit een geïntegreerde basisopleiding. Tegelijkertijd hebben ze hun eigen talenten, interesses en competenties. Onderwijskundig leiderschap is gericht op het (bege)leiden van het basisschoolteam als een lerend team.

Teamleden delen verantwoordelijkheden zodat elk teamlid vanuit zijn identiteit mee vorm kan geven aan de basisschool.

6 Het educatief partnerschap tussen school, leerling en ouder levert sterk werk

Investeren in het partnerschap tussen ouder, leerling en schoolteam loont. Kenmerkend voor het basisonderwijs is dat het vaak gaat om een langdurig partnerschap. De kracht van dit partnerschap ligt in een goede communicatie tussen alle betrokkenen waardoor een gelijkgerichte visie groeit. Dit kan preventief een antwoord bieden op opkomende problemen.

7 De basisschool en de buurt hebben elkaar veel te bieden

De aanwezigheid van een basisschool zorgt voor maatschappelijke verbondenheid in de buurt. De basisschool heeft een fundamentele invloed op de buurt. De aanwezigheid van de buurt in de basisschool verbreedt het sociale, culturele en economische weefsel van alle betrokken partners. De buurt heeft dus ook een fundamentele invloed op de basisschool.

8 Het basisonderwijs zorgt voor een brede vorming

Het basisonderwijs leert kinderen meer dan enkel rekenen, lezen en schrijven. Het vormt kinderen breed opdat zij leren functioneren in een complexe en snel evoluerende maatschappij. Het geeft kinderen de nodige bagage om zich te kunnen verhouden en bewegen in de gegeven realiteit en doet hen ook verder kijken dan de eigen leefwereld. Het basisonderwijs legt het fundament voor de vormende opdracht van onderwijs.

9 Investeren in het basisonderwijs rendeert

Investeren in het jonge kind zijn noodzakelijk. Ze leveren een substantiële bijdrage aan de latere leeruitkomsten en de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, en dus aan de gehele samenleving. Zuiver economisch beschouwd is de opbrengst van investeringen in kinderen in het basisonderwijs veel groter dan van investeringen op latere leeftijd.

10 Meer dan een zaak van onderwijs alleen

De basisschool is verantwoordelijk voor een brede basisvorming van alle kinderen. Maar de brede persoonlijkheidsontwikkeling stopt niet aan de schoolpoort. Brede basisvorming is dus geen zaak van onderwijs alleen. Alle beleidssectoren moeten meewerken, investeren en inspelen op het breed vormen van kinderen via onder meer flankerend beleid. Daarvoor is er bovenlokaal en lokaal samenwerking nodig tussen onderwijs en andere beleidsdomeinen.

Laura De Soomer
secretaris Raad Basisonderwijs

Marc Van den Brande
voorzitter Raad Basisonderwijs